

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

S žáky ohroženými školní neúspěšností může pracovat výchovná poradkyně, metodik prevence a kterýkoli pedagogický pracovník či speciální pedagog nebo psycholog, pokud je v daném roce zaměstnán. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími jednotlivých předmětů zajišťuje žákům s SPU poskytování doporučených podpůrných opatření. Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu. Vyhodnocují příčinu zhoršení prospěchu a v případě potřeby je vypracován Plán pedagogické podpory.

Neúspěchem ve škole mohou být ohroženy:

- děti se speciálně vzdělávacími potřebami
- děti, které nastoupily do školy
- žáci, kteří přešli z jiné ZŠ
- žáci, kteří jsou nemocní a mají dlouhodobou absenci
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky

Neúspěch ve škole se může projevit neprospěchem, závadovým chováním – porušováním školního řádu, záškoláctvím, problematickým postavením v třídním kolektivu.

Na *pedagogické radě* školy je vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem a všichni jsou s ní seznámeni. V případě zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni rodiče prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce nebo metodik prevence spolu s třídním učitelem a vyučujícím daného předmětu projedná na schůzce ve škole se zákonnými zástupci neprospívajícího žáka jeho studijní výsledky a navrhne možnosti řešení. V případě potřeby či zájmu je nabídnuto neprospívajícímu žákovi a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP a SVP.

Úspěšnost ve škole je podmíněna mnoha faktory. Úspěch žáka ve škole nezávisí jenom na jeho schopnostech, ale i na jeho sebehodnocení a míře sebedůvěry.

Problémy žáka ve vyučovací hodině

- nerozumí výkladu
- neumí pracovat s učebnicemi a jinými texty
- nestíhá zapisovat podle výkladu
- nedokáže určit, co je podstatné
- neumí se soustředit
- opakovaně je v práci vyrušován spolužáky

Problémy s domácí přípravou

K problémům s domácí přípravou vede nejčastěji:

- slabá vůle (nedokáže se přinutit k domácí přípravě)
- nedostatek návyků pro samostudium (neumí vybrat důležité, učí se z paměti bez pochopení látky, nezvládá větší celky, nemá vytvořený systém učení)
- neví, kdy se učit, aby učení bylo efektivní
- problémy komunikace s vyučujícím
- strach z vyučujícího
- obava sdělit, že něčemu nerozumí
- nejeví zájem o výuku, v hodině nepracuje, nechce pracovat a rozptyluje svoje spolužáky – odmítá nabízenou pomoc vyučujících

Ostatní problémy negativně ovlivňující studium

- dlouhodobé zdravotní problémy
- změna bydliště, dojíždění
- problémy v rodině (rozchod rodičů, úmrtí jednoho z rodičů, špatná ekonomická situace rodiny)
- stres z neprospěchu
- útěky před problémy
- problémy v sociálním prostředí vrstevníků

Formy práce s neúspěšnými žáky

Pro úspěšnost programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým zejména patří:

- snažíme se problém zachytit co nejdříve a odhalit příčiny neúspěšnosti
- úzce spolupracujeme s PPP, SPC a rodiči
- pomáháme rodičům zajistit nejrůznější odborná vyšetření
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich individuální tempo a posilujeme motivaci žáků
- nabízíme žákům individuální konzultace po vyučování nebo před vyučováním, možnost konzultací
- pro zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků volíme takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a posilují pozitivní motivaci
- v hodnocení se zaměřujeme na pozitivní výkony žáka, a tím podporujeme jeho pozitivní motivaci k učení
- užíváme podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky – dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- jednostranně nezdůrazňujeme nedostatky a chyby žáka

Nástroje na koordinaci péče o žáky se SVP

- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně
- Plán pedagogické podpory
  - vzniká z iniciativy učitele jednotlivých předmětů, vytváří ho vyučující nebo speciální pedagog, pokud je v daném školním roce zaměstnán, může mít omezenou platnost nebo může být využíván po delší časové období, je pravidelně vyhodnocován, má ho u sebe pedagog, který PLPP tvořil
- Individuální vzdělávací plán
  - podpůrné opatření v rámci 2. – 5. stupně, tvoříme ho na základě doporučení ŠPZ, po podpisu informovaného souhlasu a podání žádosti zákonným zástupcem
- Předmět speciálně pedagogické péče nebo pedagogická intervence
  - zařazení žáka do skupiny jen na základě doporučení ŠPZ, náplň je dána v doporučení

- Asistent pedagoga
  - personální podpora je vždy daná doporučením ŠPZ
- Doporučení ze ŠPZ
  - vyučující jsou seznámena s doporučením pro daného žáka

Nástup žáka do školy

oblast prevence

- co nejdelší dobrá motivace – zažívání příjemných věcí a úspěchu
- hodnocení žáků vzhledem k jejich osobnímu pokroku, nesrovnávat s nastavenou laťkou, každé dítě je na školu jinak připraveno
- pokud dítě začne selhávat, je třeba co nejdříve zjistit, proč selhává a podpořit ho
- Spolupráce s MŠ – již několik let na škole probíhají setkání budoucích prvňáků – odpoledne předškoláka s rodičem, škola „nanečisto“, kde dochází k adaptaci na školní prostředí, docvičení potřebných dovedností
- komunikace s rodiči – rodičům je nutné vše vysvětlit, komunikovat s nimi, červnová schůzka se zákonnými zástupci nově přijatých žáků

oblast intervence

- pokud dítě začne selhávat, je nutné upravit vyučovací metody
- všechny postupy je vhodné vysvětlit rodičům, aby mohli podobně přistupovat k dětem doma při přípravě na vyučování – zacílení na konkrétní problém
- pokud ale dítě výrazně selhává – nutná přesná diagnostika příčin problému – konzultace se speciálním pedagogem, vyšetření v PPP, SPC

Změna školy

- změna školy znamená změnu školního vzdělávacího programu – soulad musí zajistit vyučující
- neznamena to, že je povinností učitelů žáka vše doučit (za změnu školy je odpovědný rodič), ale je vhodné žákovi vytvořit podpůrnou síť – komunikace učitel – rodič – žák – informovanost, jak žák zvládá adaptaci atd.

Nemoc, zvýšená omluvená absence

- při dlouhodobé nemoci je třeba s rodinou žáka úzce spolupracovat, zajistit doplňování učiva, ulehčit návrat žáka po nemoci do školy – plán doplnění učiva a přezkoušení
- sledovat absenci žáka – zda krátkodobé absence z důvodu návštěvy lékaře, nevolností, rodinných důvodů, nejsou pravidelné v době, kdy se píše prověrka, kdy má být žák zkoušen, zda se nejedná o konkrétní dny v týdnu

Změna situace v rodině

- můžeme pomoci, pokud dobře známe situaci, pokud je dobré klima a vzájemná důvěra
- sledujeme nejen velmi slabé žáky, ale také ty, kteří se výrazně zhoršili, začali být vůči plnění školních povinností apatičtí, zhoršilo se chování – nutné vždy řešit – osobní schůzka
- rodiči v případě potřeby doporučit odbornou pomoc – např. školního psychologa ve škole nebo mimo školu

Špatná sociální situace

- podat žákovi pomoc a podporu
- ohlídat, aby se dítě nestalo terčem posměchu
- řešit problém s rodiči
- v případě přetrvávajících problémů kontaktovat příslušný OSPOD
- nabídka spolupráce s neziskovými organizacemi
- porušení školního řádu nepřehlížet
- pokud nepomůže prevence, závadové chování řešit v souladu se školním řádem
- důsledné řešení zvýšené omluvené absence

V Loučanech 1.9.2023

Zpracovala Mgr. Tereza Chaloupková, metodik prevence _____

Schválila Mgr. Veronika Richterová, ředitelka, výchovný poradce _____

Seznámena Mgr. Jitka Helová, speciální pedagog _____

Strategie předcházení školní neúspěšnosti – seznámeny :

Mgr. et Mgr. Kateřina Vaňková _____

Ing. Lucie Polášková _____

Veronika Chorá _____

Zuzana Botková _____